

Sprawa C-494/23 [Mahá]ⁱ

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

3 sierpnia 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Nejvyšší soud (Republika Czeska)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

7 czerwca 2023 r.

Strona powodowa:

QE

IJ

Strona pozwana:

DP

EB

Przedmiot postępowania głównego

Przedmiot złożony do depozytu sądowego przez organ postępowania karnego po tym, jak przedmiot ten nie jest już potrzebny do celów postępowania karnego – Wydanie przedmiotu z depozytu – Więcej osób zgłaszających prawo do przedmiotu – Konieczność uzyskania zgody na wydanie przedmiotu od wszystkich uczestników postępowania w przedmiocie depozytu – Zastąpienie zgody osób, które odmówiły wyrażenia zgody, orzeczeniem sądu

W postępowaniu głównym powodowie (z miejscem zamieszkania w Republice Czeskiej) domagają się wydania orzeczenia, mocą którego doszłoby do

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

zastąpienia oświadczenia woli pozwanych (z miejscem zamieszkania we Francji) o wyrażeniu zgody na wydanie powodom przedmiotu z depozytu sądowego.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Przedmiotem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest wykładnia reguł ustalania jurysdykcji sądowej w sprawach cywilnych i handlowych.

Konkretnie zwrócono się do Trybunału Sprawiedliwości o ustalenie, czy postępowanie o zastąpienie zgody pozwanego na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego, do którego przedmiot został złożony przez organ postępowania karnego, zawiera się w autonomicznym pojęciu prawa Unii „sprawy cywilnej i handlowej” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1; zwanego dalej „rozporządzeniem Bruksela I bis”).

Na wypadek, gdyby Trybunał Sprawiedliwości ustalił, że tak właśnie jest, zwrócono się doń z wnioskiem o ustalenie, czy powództwo, którego wytoczenie wszczyna takie postępowanie, należy zakwalifikować jako „powództwo interwencyjne” w rozumieniu art. 8 pkt 2 rozporządzenia Bruksela I bis z uwagi na to, że postępowanie to ma charakter wpadkowy wobec postępowania w przedmiocie depozytu sądowego.

Podstawą prawną wniosku jest art. 267 TFUE.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że postępowanie o zastąpienie zgody pozwanego na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego, które jest postępowaniem wpadkowym wobec postępowania w przedmiocie depozytu sądowego wszczętego wskutek złożenia do tego depozytu przedmiotu zatrzymanego przez organy postępowania karnego, zawiera się w pojęciu „sprawy cywilnej i handlowej” w rozumieniu tego przepisu?
- 2) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze – czy art. 8 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych

i handlowych należy interpretować w ten sposób, że powództwo o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego, wniesione przez jednego z uczestników postępowania w przedmiocie depozytu, do którego przedmiot został złożony, przeciwko innemu uczestnikowi tego postępowania, jest powództwem w rozumieniu tego przepisu?

Przywołane przepisy prawa Unii

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1): art. 1 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1, art. 8 pkt 2 i art. 26 ust. 1

Przywołane orzecznictwo Unii

Wyrok z dnia 14 października 1976 r., LTU, 29/76, EU:C:1976:137

Wyrok z dnia 27 października 1977 r., Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172

Wyrok z dnia 3 października 2013 r., Schneider, C- 386/12, EU:C:2013:633

Wyrok z dnia 28 lutego 2019 r., Gradbeništvo Korana, C- 579/17, EU:C:2019:162

Wyrok z dnia 18 września 2019 r., Riel, C- 47/18, EU:C:2019:754

Przywołane przepisy prawa krajowego

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) [ustawa nr 141/1961 o sądowym postępowaniu karnym (kodeks postępowania karnego)]

„§ 80

(1) Jeżeli przedmiot, który został (...) zatrzymany, nie jest już potrzebny do celów dalszego postępowania (...), zwraca się go osobie, (...) od której został odebrany. Jeżeli inna osoba rości sobie do niego prawo, przedmiot wydaje się osobie, której prawo do niego nie budzi wątpliwości. W razie wątpliwości przedmiot składa się do depozytu, a osobę, która rości sobie do niego prawo, odsyła się na drogę procesu cywilnego. (...)”

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (ustawa nr 292/2013 o odrębnych postępowaniach sądowych, zwana dalej „ustawą nr 292/2013”)

„§ 298

Wydanie z depozytu

- (1) Sąd wydaje uprawnionemu przedmiot z depozytu na jego wniosek. Jeżeli do złożenia doszło z tej przyczyny, że ktoś inny niż uprawniony rości sobie prawo do wydania przedmiotu z depozytu (...), do wydania przedmiotu z depozytu konieczna jest zgoda wszystkich uczestników (...).
- (...)

§ 299

Zastąpienie zgody na wydanie z depozytu

- (1) Jeżeli odmówiono udzielenia zgody na wydanie przedmiotu z depozytu, można zastąpić ją prawomocnym orzeczeniem sądu, w którym rozstrzygnięto, że ten, kto sprzeciwił się wydaniu, powinien wyrazić zgodę na wydanie wnioskodawcy przedmiotu z depozytu.
- (2) W sprawach o zastąpienie zgody zgodnie z ust. 1 właściwy jest sąd, przed którym prowadzone jest postępowanie w przedmiocie depozytu.

§ 300

Szczególne przypadki depozytu

Jeżeli sąd przyjmuje przedmioty do depozytu w przypadkach przewidzianych w innych przepisach prawnych, stosuje się regulacje wynikające z właściwego przepisu prawnego (...), odpowiednio do charakteru depozytu i jego celu”.

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „ZMPS”) (ustawa nr 91/2012 o prawie prywatnym międzynarodowym, zwana dalej „p.p.m.”)

„§ 6

Jurysdykcja czeskich sądów

- (1) Sądom czeskim przysługuje jurysdykcja w sprawie, jeżeli zgodnie z przepisami procesowymi miejscowo właściwy dla danego postępowania jest sąd na terytorium Republiki Czeskiej, chyba że z przepisów tej ustawy albo innej regulacji prawnej wynika inaczej”.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i przebiegu postępowania głównego

- 1 W dniu 19 sierpnia 2017 r. powodowie kupili w Niemczech na podstawie ogłoszenia pojazd mechaniczny. W dniu 12 września 2017 r. pojazd został zatrzymany przez Policję České republiky (policję Republiki Czeskiej, Republika

Czeska) w związku z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego kradzieży we Francji. Następnie policja złożyła pojazd do depozytu prowadzonego przez Okresní soud v Českých Budějovicích (sąd rejonowy w Czeskich Budziejowicach, Republika Czeska).

- 2 Powodowie złożyli w tym sądzie wniosek o wydanie pojazdu z depozytu. Z uwagi na to, że we wcześniejszych postępowaniach prawo do pojazdu zgłosiły także inne osoby, zgodnie z czeskim prawem niezbędne jest udzielenie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu przez wszystkie osoby zainteresowane, ewentualnie zastąpienie ich zgody orzeczeniem sądu.
- 3 Z tej przyczyny powodowie wnieśli do tego sądu przeciwko pozwanym z miejscem zamieszkania we Francji powództwo o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego. Pozwani nie wdali się w spór w tym postępowaniu.
- 4 W związku niewdaniem się pozwanych w spór sąd pierwszej instancji uznał się za niewłaściwy na gruncie międzynarodowym i odrzucił pozew. Krajský soud v Českých Budějovicích (sąd okręgowy w Czeskich Budziejowicach, Republika Czeska), działając jako sąd odwoławczy, utrzymał w mocy postanowienie sądu pierwszej instancji.
- 5 Obydwa sądy zgodziły się co do tego, że roszczenie o zastąpienie oświadczenia woli pozwanych jest ze swej natury roszczeniem czysto cywilnoprawnym, w rozpoznawanej sprawie występuje element międzynarodowy i zastosowanie znajduje rozporządzenie Bruksela I bis. Zdaniem tych sądów, uwzględniając ogólną regułę *actor sequitur forum rei* (art. 4 ust. 1 rozporządzenia Bruksela I bis) oraz zakres dopuszczalnych odstępstw od tej reguły (art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia), podstawę przyjęcia właściwości czeskiego sądu mógł stanowić wyłącznie art. 26 ust. 1 wskazanego rozporządzenia. Pozwani nie wdali się jednak w spór w postępowaniu przed czeskim sądem, a zatem nie ma podstawy prawnej do przyjęcia w tej sprawie jego właściwości na gruncie międzynarodowym.
- 6 Powodowie wnieśli skargę kasacyjną od orzeczenia sądu odwoławczego do Nejvyšší soud (sądu najwyższego, Republika Czeska), który jest sądem odsyłającym.

Podstawowe argumenty stron postępowania głównego

- 7 Powodowie podnoszą, że sąd odwoławczy w sposób błędny rozstrzygnął kwestię właściwości sądów Republiki Czeskiej na gruncie międzynarodowym. Wskazują w tym zakresie na § 299 ustawy nr 292/2013, zgodnie z którym w sprawach o zastąpienie zgody właściwy jest sąd, który prowadzi postępowanie w przedmiocie depozytu. Zdaniem powodów decydujące znaczenie dla przyjęcia właściwości czeskich sądów ma okoliczność, że przedmiot został złożony do depozytu prowadzonego przez Okresní soud v Českých Budějovicích (sąd rejonowy w Czeskich Budziejowicach) zgodnie z § 80 kodeksu postępowania

karnego. Stąd, respektując zasadę *perpetuatio fori*, istnienie takiej właśnie jurysdykcji należy przyjąć również w przypadku postępowania, które wynika z postępowania w przedmiocie depozytu. Zdaniem powodów postępowanie o zastąpienie zgody nie wynika ze stosunku materialnoprawnego między powodami a pozwanymi i z tej przyczyny reguły ustanowione w rozporządzeniu Bruksela I bis nie znajdują zastosowania.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 8 W sprawie rozpoznawanej w postępowaniu głównym niezbędne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy czeskie sądy są właściwe do jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem sporu jest zagadnienie, czy, celem ustalenia tej właściwości należy stosować rozporządzenie Bruksela I bis i czy zgodnie z regułami tego rozporządzenia należy przyjąć, że czeskie sądy są właściwe, a jeżeli tak, to czy właściwość tę należy ustalić na podstawie przepisu art. 8 pkt 2 tego rozporządzenia, który został sformułowany rozbieżnie w różnych wersjach językowych. Gdyby Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że rozporządzenie Bruksela I bis nie znajduje zastosowania, to za podstawę jurysdykcji międzynarodowej i jednocześnie właściwości czeskich sądów można by przyjąć § 6 ust. 1 p.p.m. w związku z § 299 ust. 2 ustawy nr 292/2013.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 9 Stwierdzenie, czy w sprawie znajduje zastosowanie rozporządzenie Bruksela I bis, wymaga w pierwszej kolejności ustalenia, czy w postępowaniu głównym chodzi o sprawę cywilną i handlową¹. Nie ma wątpliwości, że pozostałe przesłanki zastosowania tego rozporządzenia zostały spełnione.
- 10 W sprawie rozpoznawanej w postępowaniu głównym samochód powodów został mianowicie zatrzymany przez policję jako przedmiot mający znaczenie w postępowaniu karnym. Po tym, jak przedmiot ten nie był już potrzebny do celów dalszego postępowania karnego, organ postępowania karnego powinien był co do zasady zwrócić samochód powodom. Jednakże w postępowaniu karnym również inne osoby zgłosiły prawo do samochodu. Powstały w związku z tym wątpliwości co do tego, komu należy wydać samochód, i dlatego rzeczony organ złożył go do depozytu sądowego.

¹ Sąd odsyłający stwierdza, że ogólne wytyczne w zakresie wykładni autonomicznej wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości nie wyjaśniają jego wątpliwości co do prawidłowej wykładni pojęcia „sprawy cywilnej i handlowej” w odniesieniu do sprawy rozpoznawanej w postępowaniu głównym. W tym kontekście sąd odsyłający odwołuje się do wyroków z dnia 14 października 1976 r., LTU, 29/76, EU:C:1976:137, z dnia 3 października 2013 r., Schneider, C- 386/12, EU:C:2013:633, pkt 18, i z dnia 28 lutego 2019 r., Gradbeništvo Korana, C- 579/17, EU:C:2019:162, pkt 46 i 47.

- 11 Za przyjęciem wniosku, że postępowanie główne o zastąpienie zgody zawiera się w zakresie przedmiotowym pojęcia „sprawy cywilnej i handlowej” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia Bruksela I bis, przemawiają następujące okoliczności.
- 12 Zgodnie z orzecznictwem krajowym, a konkretnie ujednociającą opinią R 24/2007², którą wydał Nejvyšší soud (sąd najwyższy), depozyt, w przedmiocie którego wydał postanowienie organ postępowania karnego na podstawie § 80 kodeksu postępowania karnego, jest depozytem sądowym w rozumieniu ustawy nr 292/2013. Celem takiego depozytu jest usunięcie wątpliwości co do tego, która z zainteresowanych osób ma roszczenie o wydanie przedmiotu oparte na tytule własności lub innym prawie. Przedmiot oddaje się do depozytu, ponieważ rozstrzygnięcie wątpliwości faktycznych czy materialnoprawnych co do prawa własności lub innego prawa, na które powołuje się zainteresowany, nie jest celem postępowania karnego. Do rozstrzygnięcia takich kwestii są z zasady powołane sądy w cywilnym postępowaniu sądowym.
- 13 Uczestnikami cywilnego postępowania sądowego dotyczącego depozytu, do którego przedmiot został oddany na podstawie decyzji organu postępowania karnego, są: osoba, która wydała przedmiot lub od której przedmiot został odebrany, następnie osoba, która zgłosiła prawo do przedmiotu w postępowaniu karnym, a w stosownych przypadkach: także osoba, która zgłosiła prawo do przedmiotu w cywilnym postępowaniu sądowym, bez zgłoszenia takiego prawa przed organem postępowania karnego. Podmiot składający przedmiot do depozytu (w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu głównym policja Republiki Czeskiej) nie jest uczestnikiem tego postępowania.
- 14 Z uwagi na to, że w postępowaniu głównym samochód został oddany do depozytu z tej przyczyny, że ktoś inny niż uprawniony do odbioru rościł sobie prawo do jego wydania, wydanie samochodu uzależnione jest od udzielenia zgody przez wszystkich uczestników postępowania w przedmiocie depozytu (a zatem w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu głównym także przez pozwanych mających miejsce zamieszkania we Francji), a w stosownych przypadku zastąpienia tej zgody prawomocnym orzeczeniem sądu. Wyłączna właściwość miejscowa do prowadzenia takiego postępowania, przewidziana w § 299 ust. 2 ustawy nr 292/2013, gwarantuje przy tym, że powództwa o zastąpienie zgody na wydanie tego samego przedmiotu z depozytu będą wspólnie rozpoznawane w jednym sądzie, ponieważ w niektórych przypadkach podstawę do wniesienia takich powództw może mieć więcej uczestników postępowania w przedmiocie depozytu.
- 15 Zdaniem Nejvyšší soud (sądu najwyższego)³ powództwo o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu jest procesową postacią żądania rozstrzygnięcia

² Opinia wydana przez Nejvyšší soud (sądu najwyższego) izba cywilnoprawna i handlowa z dnia 11 października 2006 r., Cpjn 203/2005, R 24/2007, ECLI:CZ:NS:2006:CPJN.203.2005.1.

³ Opinia cytowana w przypisie 2.

przez sąd, komu sąd ma wydać przedmiot złożony do depozytu, czyli innymi słowy, komu przysługuje prawo własności albo inne prawo do przedmiotu złożonego do depozytu, w oparciu o które sąd wyda przedmiot z depozytu. Nie ma przy tym znaczenia, że przysługiwanie osobie prawa własności albo innego prawa do przedmiotu złożonego do depozytu jest w tym postępowaniu badane jedynie jako kwestia wstępna i znajduje swój wyraz w sentencji wyroku w postaci „zastąpienia oświadczenia woli”.

- 16 Na poparcie poglądu, że rozporządzenie Bruksela I bis nie ma zastosowania do postępowania w przedmiocie zastąpienia zgody na wydanie przedmiotu z depozytu, sąd odsyłający wskazuje zwłaszcza na wypadkowy charakter tego postępowania wobec postępowania w przedmiocie depozytu wszczętego na podstawie przepisów kodeksu postępowania karnego i ryzyko dla mających strategiczny charakter decyzji uczestników postępowania w przedmiocie depozytu podejmowanych przy ustalaniu właściwego sądu.
- 17 Sąd odsyłający podkreśla, że postępowanie o zastąpienie zgody innej osoby na wydanie przedmiotu z depozytu jest co do swego istnienia uzależnione od postępowania w przedmiocie depozytu sądowego. Chodzi o przewidziany w ustawie sposób doprowadzenia do wydania przedmiotu z depozytu sądowego, ponieważ braku zgody pozwanego na wydanie z depozytu złożonego tam przedmiotu nie można zastąpić orzeczeniem stwierdzającym prawo własności do przedmiotu złożonego do depozytu. Jak bowiem stwierdził Nejvyšší soud (sąd najwyższy) w powołanej wyżej opinii ujednocniającej⁴, „prawomocne orzeczenie sądu, mocą którego stwierdzono, że prawo własności do przedmiotu złożonego do depozytu przysługuje wnioskodawcy albo innemu uczestnikowi postępowania sądowego w przedmiocie depozytu, nie stanowi samo w sobie właściwej podstawy do przyjęcia wniosku o tym, że przedmiot podlega wydaniu z depozytu tej osobie, albowiem rozstrzygnięcie zagadnienia, kto jest właścicielem przedmiotu złożonego do depozytu, nie musi zawsze skutkować usunięciem wszelkich wątpliwości co do tego, że to naprawdę tej osobie ma zostać wydany przedmiot z depozytu i że roszczenia o odebranie przedmiotu z depozytu nie ma zamiast właściciela np. zastawnik, uprawniony z prawa zatrzymania albo syndyk masy upadłości”.
- 18 Można tu dostrzec pewne podobieństwo z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Riel⁵. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził w nim, że powództwo o ustalenie istnienia wierzytelności dla celów jej wpisu na listę wierzytelności w ramach postępowania upadłościowego wynika bezpośrednio z postępowania upadłościowego, jest z nim ściśle związane i znajduje podstawę w prawie regulującym postępowania upadłościowe. Podobnie powództwo o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego wynika bezpośrednio z postępowania w przedmiocie depozytu sądowego, jest ściśle związane z takim

⁴ Opinia cytowana w przypisie 2.

⁵ Wyrok z dnia 18 września 2019 r., Riel, C- 47/18, EU:C:2019:754.

postępowaniem i znajduje swoją podstawę w przepisach prawnych regulujących depozyt sądowy, które znajdują odpowiednie zastosowanie także do postępowań w przedmiocie depozytów sądowych, wszczętych na skutek działań organów postępowania karnego.

- 19 Jednocześnie sąd odsyłający sygnalizuje potencjalne otwarcie przestrzeni do podejmowania przez uczestników postępowań w przedmiocie depozytów decyzji o charakterze strategicznym, jeżeli właściwość międzynarodową w sprawach dotyczących zastąpienia zgody na wydanie przedmiotu z depozytu należałoby ustalać na podstawie reguł jurysdykcyjnych rozporządzenia Bruksela I bis.
- 20 Sąd odsyłający zwraca uwagę na to, że w sprawie będącej przedmiotem postępowania głównego czeski uczestnicy postępowania w przedmiocie depozytu domagali się wydania samochodu z depozytu, a w postępowaniu o zastąpienie zgody pozwanymi byli francuscy uczestnicy tego postępowania. Gdyby francuscy uczestnicy domagali się wydania przedmiotu z depozytu, musieliby pozwać czeskich uczestników. Mogłoby to motywować uczestników postępowania w przedmiocie depozytu do tego, by nie wnieść powództwa o zastąpienie oświadczenia woli, ale wręcz przeciwnie, by czekać na wszczęcie postępowania wskutek działań drugiej strony, ponieważ zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 4 rozporządzenia Bruksela I bis zostaliby oni pozwani przed sądy swojego miejsca zamieszkania. W normalnych okolicznościach nie byłoby to problematyczne, ponieważ chodzi o naturalną konsekwencję reguł jurysdykcyjnych ustanowionych w rozporządzeniu Bruksela I bis.
- 21 Postępowanie główne jest wprawdzie sporem wpadkowym wobec postępowania prowadzonego przed czeskim sądem, którego właściwość miała za podstawę działania organu postępowania karnego i który nie badał swojej właściwości na gruncie międzynarodowym. Jednakże bez podjęcia działania przez organ postępowania karnego ta właściwość na gruncie międzynarodowym w przypadku powództwa o wydanie przedmiotu między tymi samymi osobami byłaby ustalona odmiennie. Gdyby bowiem samochód nie został zatrzymany przez policję, to pozostałby w posiadaniu powodów, a powództwo o wydanie przedmiotu musieliby wnieść pierwotni właściciele z Francji. Wykonywanie uprawnień publicznych przez organy postępowania karnego ma zatem wpływ na ustalenie sądu właściwego na gruncie międzynarodowym, przez co może dojść do naruszenia istniejącej co do zasady przewidywalności forum.

W przedmiocie pytania drugiego

- 22 Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne sąd odsyłający zastanawia się, czy art. 8 pkt 2 rozporządzenia Bruksela I bis należy interpretować w ten sposób, że powództwo o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego, wniesione przez jednego z uczestników postępowania w przedmiocie depozytu, do którego przedmiot został złożony, przeciwko innemu uczestnikowi tego postępowania, jest powództwem w rozumieniu tego przepisu.

- 23 Wątpliwości sądu odsyłającego wynikają z rozbieżnego brzmienia tego przepisu w różnych wersjach językowych oraz tego, że dotychczas Trybunał Sprawiedliwości nie dokonał wykładni tego przepisu.
- 24 Czeska wersja art. 8 pkt 2 przywołanego rozporządzenia posługuje się pojęciem „*intervenční žaloba*” (powództwa interwencyjnego) bez jakiegokolwiek odniesienia do statusu pozwanego jako strony trzeciej. Podobnie przykładowo wersja niemiecka posługuje się pojęciem „*Interventionsklage*”, a wersja francuska pojęciem „*demande en intervention*”.
- 25 Odmienne natomiast wersja angielska tego przepisu akcentuje, że pozwany ma mieć status strony trzeciej albo chodzić ma o postępowanie z udziałem osoby trzeciej. Podobne sformułowania zawierają przykładowo również wersje polska, słowacka czy chorwacka.
- 26 Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika, że w przypadku rozbieżności między wersjami językowymi dany przepis musi być wykładany z uwzględnieniem jego kontekstu oraz celu regulacji prawnej, której część stanowi⁶.
- 27 Próbując ustalić cel art. 8 pkt 2 rozporządzenia Bruksela I bis, sąd odsyłający brał pod uwagę także poprzednio obowiązujące regulacje prawne⁷, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości odnoszące się do celu tej i poprzednio obowiązujących regulacji oraz tzw. raport Jenarda⁸, którego tekst służy jako komentarz do konwencji brukselskiej i daje wskazówki odnośnie do celu tej konwencji. Z tego raportu wynika m.in., że w trakcie prac nad konwencją brukselską uważano za celowe stworzenie odrębnych przepisów dla poręczycieli i innych osób trzecich. Odpowiedzi na pytanie o to, co należy rozumieć pod pojęciem postępowania z osobą trzecią („*third party proceedings*”), udzielono poprzez odesłanie do art. 15 i 16 belgijskiego kodeksu postępowania sądowego, które definiowały je jako przypadki, „w których osoba trzecia zostaje włączona do postępowania w charakterze strony”.
- 28 Gdyby cel art. 8 pkt 2 rozporządzenia był wykładany w świetle raportu Jenarda i odniesiony do rozpoznawanej sprawy, to najprawdopodobniej nie można byłoby oprzeć właściwości czeskich sądów na podstawie tej reguły, ponieważ w postępowaniu o zastąpienie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu nie

⁶ Wyrok z dnia 27 października 1977 r., Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, pkt 14.

⁷ Artykuł 6 ust. 2 brukselskiej konwencji o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32; zwanej dalej „konwencją brukselską”) i art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1; polskie wydanie specjalne: rozdział 19 Tom 004 s. 42–64).

⁸ Dz.U. 1979, C 59, s. 1.

występuje osoba trzecia, a jedynie uczestnicy głównego postępowania w przedmiocie depozytu.

- 29 Do innego wniosku można byłoby natomiast dojść w przypadku przyjęcia odmiennej autonomicznej wykładni tego przepisu. Postępowanie zapoczątkowane wytoczeniem powództwa o wyrażenie zgody na wydanie przedmiotu z depozytu sądowego jest bowiem postępowaniem wpadkowym wobec postępowania w przedmiocie depozytu. W wielu porządkach prawnych postępowania wpadkowe zawierają się zaś w ogólniejszym pojęciu „powództwa interwencyjnego” tak, jak ma to miejsce w przypadku czeskiej wersji rozporządzenia Bruksela I bis.

DOKUMENT ROBOCZY